

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 5 listopada 2010 r.

Pan

Mariusz Zalewski

Wójt Gminy Zielona Góra

LZG-4101-09-03/2010, P/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała Urząd Gminy w Zielonej Górze, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie wykonywania przez organy Gminy Zielona Góra zadań w ramach zarządzania kryzysowego w okresie od 22 sierpnia 2007 r. do 6 października 2010 r., a w kwestiach finansowych do 30 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 6 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia wykonywanie przez Wójta Gminy Zielona Góra zadań w zakresie zarządzania kryzysowego, określonych w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.²

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności podjęcie niezwłocznych i skutecznych działań przez Pana Wójta w trakcie powodzi na obszarze Gminy w maju i czerwcu br. oraz usuwania jej skutków, a także rzetelne realizowanie wydatków ponoszonych w związku z sytuacją kryzysową.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Dz.U. Nr 89, poz. 590 ze zm.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie niesporządzenia, do czasu kontroli NIK, Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią oraz niewywiązania się z obowiązku planowania środków finansowych na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego zgodnie z art. 26 ust 1 ww. ustawy.

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne Urzędu do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, o których stanowi ustawa o zarządzaniu kryzysowym. Zadania te Wójt Gminy Zielona Góra wykonywał przy pomocy pracownika Urzędu zatrudnionego na stanowisku Komendanta Gminnego Ochrony Przeciwpożarowej, pracownika zatrudnionego na stanowisku inspektora ds. obronnych i Obrony Cywilnej oraz podległych komórek i jednostek organizacyjnych, przedstawiciele których tworzyli Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego (GZZK). Zadania i obowiązki pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe rzetelnie określono w regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz w zakresach czynności, skorygowanych częściowo w toku kontroli NIK.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, posiadając wystarczającą do realizacji zadań obsadę kadrową (12 osób), na ogół dokonywał protokołowanych ocen występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozował te zagrożenia (m.in. intensywne opady śniegu, zagrożenie powodziowe), przekazywał do wiadomości publicznej informacje związane z zagrożeniami (m.in. utrudnienia komunikacyjne w związku z dużymi opadami śniegu, ogłoszenie alarmu przeciwpowodziowego). Nie analizowano jedynie zagrożenia związanego z wybuchem wulkanu na Islandii oraz nie opiniowano Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego (GPZK).

W latach 2008-2010 zorganizowano 12 okresowych szkoleń i ćwiczeń związanych z zarządzaniem kryzysowym, w których brali udział pracownicy Urzędu, mieszkańcy z obszaru Gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy oraz inne służby.

Wspomaganiem działań w warunkach zagrożenia kryzysowego było 6 alarmowych syren elektronicznych, sterowanych falami radiowymi, służących do informowania mieszkańców o zagrożeniach, ostrzegania ich oraz informowania o sposobie ewakuacji. Dźwięk syreny był słyszalny w promieniu do 5 km, a treść komunikatu głosowego była zrozumiała w promieniu 600 m. Sterowane komputerowo przez Urząd syreny posiadały własne zasilanie awaryjne, mogły pracować w przypadku awarii sieci elektrycznej przez

48 godzin. Z urzędów tych korzystano informując mieszkańców o zagrożeniach (burze, powódzie, gradobicia, obfite opady deszczu, śniegu, bardzo niskie temperatury, wichury itp.).

2. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy zorganizował na obszarze Gminy pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego. Był on pełniony w formie stałego dyżuru telefonicznego przez wyznaczonego pracownika Urzędu. W ocenie NIK, w sposób należyty zapewniono mieszkańcom dostęp do informacji o numerach telefonów wykorzystywanych na potrzeby całodobowego dyżuru, m.in. poprzez zamieszczenie ich na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu. W toku kontroli ustalono, iż system łączności w powyższym zakresie działał prawidłowo.

3. W ocenie NIK, Wójt Gminy i podległe służby podjęli prawidłowe działania w związku z wystąpieniem powodzi na obszarze Gminy w maju i czerwcu 2010 r. Działania w zakresie ostrzegania i alarmowania mieszkańców gminy o wystąpieniu powodzi oraz uruchomienie mechanizmów reagowania i zapobiegania ww. zagrożeniu prowadzone były zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie procedurami zapisanymi w projekcie Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz projekcie Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią. W odpowiednim czasie uruchomiono jednostki organizacyjne Urzędu oraz służby współdziałające w zarządzaniu kryzysowym (m. in. Ochotnicza Straż Pożarna, Państwowa Straż Pożarna, Policja, Straż Gminna) oraz na bieżąco wydawano komunikaty o aktualnej sytuacji powodziowej. Bez zastrzeżeń funkcjonował również zorganizowany w Gminie całodobowy dyżur. Wójt Gminy dysponował także adekwatnymi do powstałego zagrożenia środkami materialnymi, sprzętem i wyposażeniem. Na pozytywną ocenę zasługuje w szczególności podjęcie przez Wójta Gminy oraz podległe służby szeregu działań zabezpieczających, w rezultacie których nie doszło do przerwania wałów rzeki Odry i spowodowania ewentualnego dużego zagrożenia dla przewidzianych do ewakuacji mieszkańców miejscowości Stożne. Podczas powodzi mieszkańcy Gminy nie ponieśli szkód materialnych. Nie zachodziła potrzeba udzielania pomocy społecznej w formie zasiłków.

4. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ww. ustawy o zarządzaniu kryzysowym, gminne plany reagowania kryzysowego powinny być sporządzone do dnia 22.08.2008 roku, natomiast w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 131, poz. 1076) założono ich aktualizację i nazwano gminnymi planami zarządzania kryzysowego. Tymczasem Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego został wprowadzony do stosowania zarządzeniem Pana Wójta z dnia 17.09.2010 r., a więc dopiero

w czasie trwania kontroli NIK. Plan ten, według wyjaśnień złożonych w czasie kontroli przez osoby odpowiedzialne, zostanie przekazany Staroście Zielonogórskiemu do zatwierdzenia po zaopiniowaniu przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Warto podkreślić, że Zespół ten nie dokonał także oceny nowego zagrożenia, związanego z wybuchem wulkanu na Islandii i nie przedstawił Panu Wójtowi stosownych wniosków w tym zakresie. Nową klasyfikację zagrożenia pn. „Rozprzestrzenianie się popiołów pochodzących z wulkanów” wprowadzono do GPZK w toku kontroli NIK. Faktyczne działania w warunkach kryzysu na obszarze Gminy prowadzone były w oparciu o projekt planu.

Nie sporządzono również, do czasu kontroli NIK, Planu Operacyjnego Ochrony przed Powodzią, mimo że obowiązek taki wynikał z przepisu art. 31a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.³ Również i w tym zakresie faktyczne działania w okresie powodzi w maju i czerwcu 2010 r. na obszarze Gminy prowadzone były na podstawie projektu planu. Plan ten będzie załącznikiem funkcjonalnym Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego.

5. W budżecie Gminy nie planowano w latach 2008-2010 wydatków w rozdziale klasyfikacji budżetowej 75421 - Zarządzanie kryzysowe. Nie wykonano w ten sposób obowiązku wynikającego z art. 26 ust 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Wydatki związane z zarządzaniem kryzysowym planowane i finansowane były w ramach innych rozdziałów klasyfikacji budżetowej. Na takie działania w Gminie zaplanowano w okresie objętym kontrolą 170,5 tys. zł (w rozdziale 75414 - obrona cywilna - 113,2 tys. zł, a w rozdziale 75078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - 57,3 tys. zł).

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, utworzono w budżecie Gminy, w każdym roku budżetowym objętym kontrolą, rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego.

Analiza 38 największych wydatków w I półroczu 2010 r. , w wysokości 168,4 tys. zł, tj. 80,9% wszystkich związanych z zarządzaniem kryzysowym wykazała, że wydatki te dokonane zostały w sposób rzetelny i zgodny z przepisami. Obejmowały one zakup towarów i usług związanych z prowadzeniem akcji przeciwpowodziowej.

³ Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie opiniowania Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz dokonywania ocen wszystkich potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowania tych zagrożeń przez GZZK.
2. Spowodowanie jak najszybszego przekazania Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego do zatwierdzenia Staroście Zielonogórskiemu.
3. Planowanie w budżecie Gminy środków finansowych na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym zgodnie z przepisem art. 26 ust 1 ww. ustawy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa